

Rad na sebi: susret knjižnice i savjetovališta

Čarapina, Daniela

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:135576>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-25**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Sveučilište u Zadru

Odjel za informacijske znanosti

Preddiplomski sveučilišni studij Informacijske znanosti (jednopedmetni)

Daniela Čarapina

Rad na sebi: susret knjižnice i savjetovališta

Završni rad

Zadar, 2019.

Sveučilište u Zadru
Odjel za informacijske znanosti
Preddiplomski sveučilišni studij Informacijske znanosti (jednopedmetni)

Rad na sebi: susret knjižnice i savjetovališta

Završni rad

Studentica:
Daniela Čarapina

Mentorica:
dr. sc. Josip Ćirić

Zadar, 2019.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Daniela Čarapina**, ovime izjavljujem da je moj **završni** rad pod naslovom **Rad na sebi: susret knjižnice i savjetovališta** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 25. rujna 2019.

Sadržaj

Uvod	3
Knjižnica	4
Biblioterapija	8
Studentska savjetovališta	10
Studentska savjetovališta u Hrvatskoj	12
Knjižnice unutar savjetovališta	19
Istraživanje	21
Metoda	21
Anketni listić	21
Uzorak	22
Rezultati	22
Zaključak	23
Literatura	24

Sažetak

Svrha rada je istražiti jesu li knjižnice i studentska savjetovališta povezani, a ako jesu, na koji način. U teorijskom dijelu je objašnjeno što su knjižnice, što se u njima čuva i koje su njene glavne zadaće. Također, prikazana je uloga studentskog savjetovališta kao i kratki opis savjetovališta u Hrvatskoj. S obzirom da je knjiga usko vezana sa pojmom biblioterapije, objasnili smo na koji način i u koje se svrhe ona koristi.

Kao uzorak istraživanja uzeto je Studentsko Savjetovništvo u Zadru u kojem je provedena anketa, a za savjetovališta u Zagrebu, Puli, Osijeku, Dubrovniku i Splitu korištena je metoda analize sadržaja.

Ključne riječi: knjižnica, biblioterapija, studentsko savjetovništvo

Uvod

Knjižnicu čini knjižnični fond koji se prikuplja, obrađuje, čuva i daje na korištenje, a čine ga knjige, brošure, časopisi, novine, slike, karte, igračke i drugo. Upravo je knjiga jedan od načina kako upoznati sebe i svijet oko sebe, a knjižničar je prva osoba u našem susretu sa knjigom koja bi nas trebala uputiti prema naslovu koji je najbliži našem upitu. Mnogi su doživjeli vlastiti napredak kroz priču, bilo da su se našli u ulozi glavnog junaka ili su promatrali radnju iz nekog drugog ugla, važno je da su prepoznali određeni problem i pronašli način kako se suočiti sa istim. Takav oblik terapije naziva se biblioterapija, a označuje upotrebu pisane ili govorene riječi s ciljem izazivanja promjene u ljudskom ponašanju. Osim što čitanjem otkrivamo pojave s kojima nismo bili upoznati u našem okruženju, dobrim odabirom naslova možemo podići vlastito samopouzdanje, proširiti znanje o temama s kojima se često ne susrećemo kao i upoznati različite karaktere, a sve to s ciljem boljeg odnosa sa okolinom, kao i sa samim sobom.

Upravo to je i cilj studentskih savjetovališta. Studenti se, na početku studija, često susreću sa pitanjima poput kako se uklopiti u društvo, kako se snaći u novom gradu, trebaju li biti ono što jesu ili pak mijenjati sebe, što ako padnu ispit i sl. Zato su tu studentska savjetovališta koja nude besplatne individualne ili grupne susrete, kao i razne edukacije, a svrha je pomoći klijentu suočiti se sa problemom, upoznati ga i pronaći rješenje koje će mu najbolje odgovarati.

U ovom radu će se govoriti o suradnji između knjižnice i savjetovališta, a ispitat će se i postoji li knjižnica unutar samog savjetovališta.

Kao uzorak istraživanja analizirane su web stranice studentskih savjetovališta u Hrvatskoj koja se nalaze u Zagrebu, Zadru, Puli, Osijeku, Splitu i Dubrovniku. Anketa je provedena u Studentskom Savjetovalištu Sveučilišta u Zadru putem koje je ispitano posjeduje li ustanova gradu koju daje na korištenje, je li građa klasificirana, kako se čuva i prikuplja te postoji li katalog.

Knjižnica

Sve veći razvoj knjige i potrebe da se sačuva ono što je napisano utjecao je na razvoj knjižnica. Prva ideja je bila da knjižnica bude mjesto na kojem se mogu pohraniti zapisi koji će se kasnije i davati na korištenje. Najpoznatija privatna knjižnica bila je Aristotelova, a u prikupljanju knjiga iz svih područja znanja pomogli su mu njegovi učenici. U Grčkoj je to bila prva knjižnica u kojoj su se knjige skupljale sistematski. Iako je najviše služila Aristotelu i učenicima Liceja, njegove filozofske škole, knjižnica je bila otvorena i za sve one koje je zanimala građa unutar nje.

Po uzoru na Aristotelovu školu, Ptolemejevići su u Aleksandriji osnovali Muzej, akademiju zamišljenu kao sveučilište cijelog helenskog svijeta. Knjižnica u prostoru te akademije je zauzela središnje mjesto među knjižnicama helenističkog doba. Glavni cilj im je bio prikupiti sve ono što su stvorili narodi helenske kulture. Knjižnicu su posjećivali, od lektora, prepisivača, korektora, učenjaka koji su raspravljali o raznovrsnim temama i problemima, pa do knjižničara koji su brinuli o umnožavanju knjiga i o tome gdje će knjige biti smještene kao i o katalozima. Ptolemejevići su osnovali i jednu manju knjižnicu, u hramu, u kojoj su se nalazili duplikati knjiga iz glavne knjižnice. Atal I. Soter je u Pergamu, krajem trećeg stoljeća, osnovao drugu po važnosti helenističku knjižnicu, ali tek u vrijeme njegova nasljednika Eumena II. ta će knjižnica postati središte znanstvene i literarne aktivnosti. Broj knjižnica i knjiga koji se povećao u helenističko vrijeme potaknut će neviđeni procvat proizvodnje knjige, kao i razvoj knjižničarske mreže.

Rimljani su do bogatih knjižnica dolazili pljačkom, a oni koji to nisu željeli mogli su lako doći do knjiga kupnjom na tržištu. O onima koji su sakupljali knjige se ne zna mnogo, osim o Ciceronu zbog podataka koje je sam pisao u svojim pismima. Početkom carskog doba broj privatnih knjižnica naglo je počeo rasti. Privatnici su kupovali knjige jer su im bile potrebne za znanstveni ili književni rad. Posjedovanje bogate knjižnice u to vrijeme smatralo se znakom društvenog prestiža, pa su se stvarale velike privatne knjižnice. Imali su ih carevi u svojim vilama, učenjaci i pisci koji su knjigu koristili za svakodnevni rad ili pak bibliofili za ukras. Cezar je odlučio podignuti veliku javnu knjižnicu po uzoru na Aleksandriju, međutim do toga nije došlo zbog Cezarove smrti 44.pr.Krista. Ironično, četiri godine ranije, bježeći iz Aleksandrije, Cezar je uzrokovao požar koji se proširio i na knjižnicu. Najznačajniju javnu

knjižnicu u Rimu podigao je 113.g. poslije Krista car Trajan, a jedina privatna knjižnica koja se očuvala do danas otkrivena je 1752.g.¹

Prijestolnica Istočnog Rimskog Carstva, Konstantinopol, gradit će knjižnice i razvijati prepisivačke radionice u vrijeme kada se one u Rimu zatvaraju pa će se zbog toga osigurati spašavanje djela za budućnost. Konstancije II. je 356. godine osnovao veliku carsku knjižnicu koja je služila visokoj školi. Bila je to posljednja velika knjižnica antičkog vremena u kojoj su bila sustavno skupljena i prepisivana djela svih važnijih antičkih pisaca.

Zbirki vjerskih knjiga nije bilo puno, a najčešće su bile prepisivane iz Svetog pisma te drugih spisa koje su im bile potrebne. Krajem drugog stoljeća su učeni kršćani imali svoju vjersku školu i knjižnicu sa skriptorijem, a knjižnica u Palestini je imala veliku važnost jer su se u njoj prikupljale i prepisivale knjige kršćanskih pisaca.²

U Dioklecijanovoj palači, još u carsko doba, bila je smještena njegova knjižnica. Prva knjižnica, Splitskog kaptola, nastala je kada je Ivan Ravenjanin osnovao Splitsku biskupiju te s njom i skriptorij koji je sadržavao i zbirku rukopisnih dokumenata. Uz nju, najstarija knjižnica u Hrvatskoj je i knjižnica Zagrebačke nadbiskupije, Metropolitana, koja je svoju ulogu zadržala sve do danas. Građu su prikupljali putem ostavština biskupa i kanonika, kao i kupnjom ili darom.³

Već od samih početaka knjižnica predstavlja prostoriju ili zgradu u kojoj su smještene knjige i mjesto gdje se korisnicima pružaju knjižnične usluge, zbirku knjiga i druge građe koja ne mora biti uređena prema načelima knjižničarske struke i nakladničku cjelinu. Definirana je kao ustanova koja prikuplja, obrađuje, čuva i daje na korištenje knjižničnu građu, pa možemo izdvojiti glavne zadatke svake knjižnice:

- sustavan i neprestan odabir knjižnične građe,
- sređivanje i stručna obradba knjižnične građe,
- logičan i primjeren smještaj knjižnične građe,
- čuvanje i zaštita knjižnične građe,
- davanje na korištenje knjižnične građe,
- davanje obavijesti o knjižničnoj građi u jednoj knjižnici ili u više njih⁴.

¹ Usp. Stipčević, Aleksandar. Povijest knjige. Zagreb: Matica Hrvatska, 2005. Str. 136-150.

²Isto. Str. 155-159.

³Usp. Stipanov, Josip. Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj. Zagreb:Školska knjiga, 2015. Str. 13.- 17.

⁴ Usp. Tadić, Katica. Knjižnice i društvo. URL: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/pogl.htm#1> (10.06.2019.)

S obzirom na različite načine prikupljanja građe, različite kriterije i ciljane korisnike postoje različite vrste knjižnica. UNESCO razlikuje:

- Nacionalnu knjižnicu koja prikuplja onu građu koja je tiskana u određenoj zemlji ili se odnosi na tu zemlju ili građu čiji su autori iz te zemlje. Izrađuju nacionalne bibliografije, sudjeluju u programu Općeg bibliografskog nadzora, obavlja zadatke skupnog kataloga i drugih baza podataka te radi na povezivanju knjižnice i drugih informacijskih ustanova na domaćoj i međunarodnoj razini.

- Visokoškolsku knjižnicu čiji su prvobitni korisnici članovi sveučilišta i drugih znanstveno-nastavnih jedinica pa je u skladu s tim građa iz znanstvenih i obrazovnih područja kao i opće kulture.

- Općeznanstvenu knjižnicu koja također sadrži građu različitih znanstvenih tema uz naglasak interdisciplinarnu i multidisciplinarnu temu, a grupe korisnika ovih knjižnica ovise o osnivaču.

- Pučku (narodnu) knjižnicu koja za cilj ima poboljšanje navike čitanje i korištenja knjižničnih usluga kroz sve slojeve društva pa tako prikupljaju raznoliku građu.

- Školsku knjižnicu čija je zadaća unapređenje metoda i oblika odgojno-obrazovnih procesa pa tako postaje jedinicom odgojno-obrazovnog sustava škole koja želi učeniku stvoriti naviku čitanja i korištenja usluga knjižnice, a nastavniku pruža pomoć u stručnom usavršavanju.

- Specijalnu knjižnicu koja pomaže članovima matičnih ustanova da dobiju točne obavijesti i osnovne dokumente. To su stručne organizacijske jedinice koje su u sklopu mješovitih, privatnih i javnih poduzeća kao i kulturnih, obrazovnih i drugih ustanova. ⁵

Sve ono što knjižnica čuva i daje na korištenje se naziva knjižničnom građom koja može biti raznolika. U knjižničnu građu ubrajamo:

- knjige
- brošure
- časopise
- pisma
- crteže
- planove
- karte

⁵Isto.

- novine
- muzikalije
- rukopise
- audiovizualnu građu
- kompjuterske proizvode
- proizvode otisnute mehaničkim, kemijskim ili elektroničkim postupkom⁶

⁶ Isto.

Biblioterapija

Pojam biblioterapija razvio se iz bolničkog pojma definiranog u općenitijim uvjetima u onaj koji sada opisuje raznolikosti interakcije između čitatelja i knjige koja mu pomaže nositi se kritičkim pitanjima u njegovom životu.

Da bi djeca bolje shvatila literaturu kao i razumijevanje onoga o čemu uče, a još nisu proživjeli, školski knjižničari koriste strategije biblioterapije. Ideja je da knjižničari sa djecom podijele priču u kontekstu onoga o čemu uče, što pruža mogućnost razmjenjivanja iskustva i davanja značenja, a rezultat je taj da oni postaju sposobni donijeti samostalan zaključak o rješavanju određenog problema. Na primjer, priča koja u sebi ima karakter s kojim se dijete može identificirati pruža mu osjećaj sigurnosti zbog kojeg će se otvoriti i upustiti u raspravu o pročitanoj.

Zainteresiranost za ovu temu, autorica Christie je dobila kada je radila kao knjižničar u osnovnoj školi. Jednom prilikom je djeci čitala priču kada se, u sred priče, jedno od djece ustalo i pobunilo na pročitani događaj. Tada je shvatila da sposobnost poistovjećivanja sa likom unutar priče može pomoći djetetu da se otvori, te da njegova reakcija na djelo može otkriti puno više o njemu samome. Ona smatra da jedino knjižničari, iz prve ruke, znaju moć čitanja priče na glas, te potiče na to da se djeci pokaže da je knjižnica sigurno mjesto gdje mogu otići i biti odneseni sjajnom pričom.⁷

Također i stariji učenici ili studenti mogu pronaći utjehu i rješenja u knjizi. Tako se na primjer navodi kako bi bilo dobro adolescente povezati sa odgovarajućim novelama ili stripovima kao i sa naslovima koji daju primjere za vještine suočavanja sa problemima, govore o empatiji i zdravlju.

Christie navodi par tema za koje smatra da svaki knjižničar treba obratiti pažnju i pokušati ih uključiti u školske knjižnice:

- Knjige sa likovima koji se suočavaju sa određenim problemima i rješavaju ih
- Naslovi o raznim prirodnim katastrofama, fikciji i publicistici
- Likovi čiji je model ponašanja hrabrost
- Teme o prirodnim katastrofama koje su karakteristične za pojedine regije
- Knjige s temama kao što su oporavak i prevladavanje izazova

⁷ Kaaland, Christie. Emergency Preparedness and Disaster Recovery in School Libraries. Libraries Unlimited. Str. 122.

- Priče o udobnosti⁸

Cilj biblioterapije je produbiti razmišljanja pojedinca, pomoći mu da bolje upozna sebe kako bi našao rješenja za trenutni problem. Liječenje knjigom se može koristiti kao pomoć čitatelju kod razvijanja svijesti, pronalaženju motivacije, upoznavanja sa raznim oblicima ljudskog ponašanja, procjena vlastite sposobnosti i slično.

Priča ima moć da odvuče čitatelja u svijet mašte, ali isto tako ima moć da mu probudi određena sjećanja. Hoće li čitatelj izabrati naslov ili će knjižničar povezati čitatelja sa naslovom, uvijek je dobro istaknuti da može vratiti knjigu ukoliko se ne osjeća dobro dok je čita te će se knjižničar potruditi izabrati bolji naslov.

⁸ Isto. Str. 123.

Studentska savjetovališta

Studentska savjetovališta su osnovana s ciljem pružanja psihološke pomoći i podrške studentima, kao što je i savjetovališta u Zadru, čija je to glavna misija. Osim što žele pomoći studentima, jednako tako stoje na usluzi i svim djelatnicima Sveučilišta koji su uključeni u rad sa studentima.

Njihove su aktivnosti usmjerene pružanje pomoći i podrške tijekom studija sa željom napretka svih sudionika obrazovnog procesa. Savjetovališta nudi individualne susrete, kao i grupni rad, edukativne aktivnosti, a brinu i o osiguravanju uvjeta za uspješno studiranje i prevladavanje poteškoća osobama s invaliditetom.⁹

Individualno savjetovanje je organizirano na način da se razgovor vodi jedan-na-jedan sa psihologom odnosno psihoterapeutom. Corey navodi kako savjetovanje zahtjeva praktičara koji je spreman biti stvarnom osobom u odnosu sa klijentom, što znači da bi trebao odbaciti stereotipne uloge i biti otvoren za različita mišljenja i stajališta. Trebao bi se suočiti sa vlastitim neriješenim zaprekama koje su vezane sa osamljenošću, moći, smrti, seksualnosti, roditeljima i slično.¹⁰ Terapeut na početku želi doći do odgovora što osoba očekuje od savjetovanja, zašto je potražila pomoć, što želi promijeniti, s kakvim ciljem želi otići i slično. Posebno se ističe razlika između savjetovanja i davanja informacija jer terapeuti pomažu klijentima da dođu do vlastitih rješenja te da shvate da imaju slobodu djelovanja.

Corey zauzima stav da je uloga savjetnika, bilo da se radi o grupnom ili individualnom radu, stvoriti okruženje u kojem klijent može istražiti svoje misli, osjećaje i postupke te tako doći do rješenja koje je najbolje za njega. Njegov se posao ogleda u tome da pomogne klijentu pronaći rješenja koje se najbolje slaže sa njegovim vrijednosnim sustavom. S obzirom da je savjetovanje proces u kojem se klijenta potiče na razmišljanje o vlastitim vrijednostima te na odluku želi li, i kako će promijeniti svoj vrijednosni sustav i ponašanje, za početak moraju razjasniti svoje životne vrijednosti i ciljeve, donijeti odluke, izabrati određeni smjer djelovanja te preuzeti odgovornost za donošenje odluka, a ono što je ključno jest da savjetnik ne prekine proces istraživanja s klijentom.¹¹

Kako je savjetodavni proces kompleksni odnos u koji su uključeni raznorodni psihoterapijski pravci, osobne vrijednosti klijenta i savjetovatelja/terapeuta, kao i njihove crte

⁹ Sveučilište u Zadru. O nama. URL: <http://www.unizd.hr/savjetovaliste/o-nama> (10.06.2019.)

¹⁰ Corey, Gerald. Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2004. Str 15-18

¹¹ Isto. Str. 20-25

ličnosti, stalno usavršavanje je značajan proces u stjecanju savjetovateljskih vještina. Iz tog razloga, Savjetovališta često imaju priručnu knjižnicu koja pokriva potrebe referentne literature.

Studentska savjetovališta u Hrvatskoj

Budući da studentski život donosi mnogo promjena u svakodnevnicu, te nerijetko studenti budu preopterećeni pritiskom novih obaveza, Sveučilišta nude besplatna savjetovanja kako bi pomogli u traženju rješenja.

U Hrvatskoj postoje sljedeća studentska savjetovališta:

- Centar za savjetovanje i podršku studentima (CSPS) Sveučilišta u Zagrebu

Zadužen je za pružanje pomoći u okvirima edukacije, stipendije i potpore studentima s invaliditetom. Sa provođenjem radionica, predavanja i grupnih savjetovanja započeli su u akademskoj godini 2017./2018. Sveučilište u Zagrebu broji veliki broj studenata pa savjetovalište surađuje sa udrugama, organizacijama i ustanovama u lokalnoj zajednici. nude pomoć u okviru temeljnih akademskih vještina, a neke od edukacija koje su se održale na tu temu su: „Kako ih napisati?...seminari, stručni, znanstveni, završni i diplomski radovi“, „Kako napisati završne i diplomske radove?“, „Kako napisati dobar životopis?“... Podrška studentima sa invaliditetom nudi pomoć osobama s oštećenjima vida i sluha, s motoričkim poremećajima, s kroničnim i psihičkim bolestima, osobama s teškoćama u učenju, primjerice disleksija i disgrafija te onima koji imaju zdravstvenih problema koji mogu utjecati na daljnji tijek studiranja.¹²

The screenshot shows the website for the Center for Student Support and Guidance (CSPS) at the University of Zagreb. The page is titled "Podrška studentima Sveučilišta u Zagrebu" and contains the following text:

Podrška studentima Sveučilišta u Zagrebu
Sveučilište u Zagrebu aktivno radi na izgradnji sustava podrške studentima, koji je usmjeren na pružanje te samo potpore u razliku akademskih vještina, vještine naučiva i usvajanja kurikulom nego i psihološko savjetovanje za uspjehno prevladavanje mogućih izazova na koje studenti mogu naići tijekom studiranja. Ispitivanje vještina studiranja i pružanje potpore studentima s intelektualnim smetnjama je jedno od prioritetnih područja koje se osigurava redovitim snopom studenata sa svuda mogućnosti uključivanja u nacionalizirane i usmjerenje na razvoj strategija učenja i organizacije vremena, vještine upravljanja kurikulom i savjetovanje na području rada. Radovi istraživačke i dopunne službe pružaju podršku administrativnim studentima, nastaju se u različitim različitim područjima, onima teškoćama, interdisciplinarni pristup i dobivanje informacija.

S obzirom na velik broj studenata koji studiraju na Sveučilištu u Zagrebu, važan dio osiguravanja sustava podrške uključuje i suradnju s udrugama, organizacijama i ustanovama u lokalnoj zajednici koje pružaju podršku mladim osobama u spomenutim područjima.

Podrška studentima na sastavnicama Sveučilišta
Na razini pojedinih naučno-akademskih jedinica podrška studentima pružaju se na različite načine. Tako suradnja nastoji imati svoje karakteristike za studente s invaliditetom u opsežnu podršku kroz suradnju, na drugoj se razini pruža podrška kroz savjetovanje i druge vrste izborne kolegije, mentorstva (nastavac osoba), a poredak i studenta i njih postupa.

Na svakoj sastavnici postoji koordinatori za podršku studentima - nastavno ili administrativno osoblje na sastavnici koje može studenta uputiti na respektivne mogućnosti u ovom području.

The footer contains contact information for various departments:

Adresa	Ured za odnose s javnošću	Kontakt	Istraživanja
Tg. Hezovićke ceste 14 10000 Zagreb, HR tel: +385 1 4864 011 fax: +385 1 4850 997	Voditeljica Ureda za odnose s javnošću Sandra Kraljević, prof. tel: +385 1 486 42 49 fax: +385 1 483 08 01 e-pošta: s.kraljevic@unizg.hr	Rektor prof. dr. sc. Đeniš Bivine tel: +385 1 483 02 85 fax: +385 1 486 41 08 e-pošta: rektor@unizg.hr	Osloveni neprofitni Društveni projekti Vidjehodnja financiranja Kvalifikacijski i stručni usavršavanje Međunarodni projekti Nastavni i edukativni
Ulica Inžinjer Dvorničića 3 10000 Zagreb, HR tel: +385 1 4858 100 fax: +385 1 4858 141	Školske savjetnice za odnose s javnošću / glasnogovornice dr. sc. Tereza Dajani tel: +385 1 486 44 43 fax: +385 1 483 08 01 e-pošta: tereza.dajani@unizg.hr	Voditeljica Ureda za odnose s javnošću Karinina Pačić, prof. tel: +385 1 486 42 85 fax: +385 1 486 41 08 e-pošta: k.pacic@unizg.hr	Suradnja Međunarodna suradnja Nastavna suradnja Kvalifikacijski stručni usavršavanje Međunarodni projekti
OIB: 3661207447 e-pošta: unizg@unizg.hr	Sveučilište u Zagrebu	Universitas Tijelica u ulazu rektora	Novosti Vijesti

Slika 1. Početna stranica Centra za savjetovanje i podršku studentima Sveučilišta u Zagrebu

¹²Sveučilište u Zagrebu. Centar za savjetovanje i podršku studentima. URL: <http://www.unizg.hr/studiji-i-studiranje/podrška-studentima/centar-za-savjetovanje-i-podrsku-studentima/> (10.06.2019.)

- Savjetovalište za studente Filozofskog Fakulteta u Zagrebu

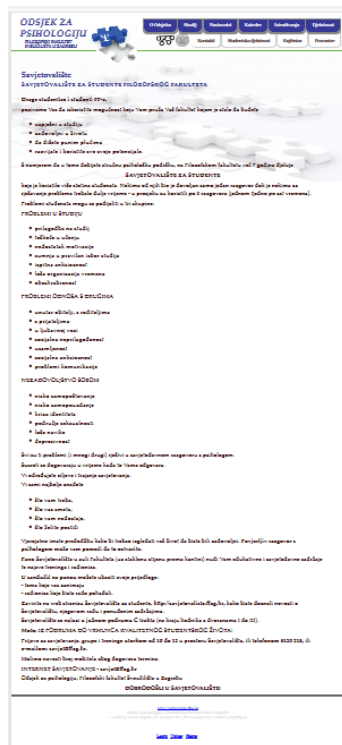
Djelatnici Savjetovališta nude besplatno savjetovanje, partnersko savjetovanje te edukativne radionice i treninge.

Na svojoj web stranici¹³, probleme studenata su podijelili u tri kategorije:

1. Problemi u studiju – prilagodba na studij, poteškoće u učenju, nedostatak motivacije, loša organizacija vremena...
2. Problemi odnosa sa drugima – usamljenost, problemi sa društvom/partnerom/obitelji, neprilagođenost, poteškoće u komuniciranju...
3. Nezadovoljstvo sobom – nisko samopoštovanje i samopouzdanje, loše navike, depresija...

Studentima koji se pronalaze u nekim od ovih kategorija nude pomoć, razgovor sa stručnom osobom gdje klijent sam određuje vrijeme i trajanje savjetovanja kao i cilj koji želi ostvariti. Također, svi oni koji žele razvijati svoje potencijale na pravi način, biti uspješni u studiju i u životu te traže povjerljiv razgovor, mogu se obratiti u savjetovalište. Ukoliko veći broj studenata ima iste probleme, psiholog organizira radionice, treninge i grupne podrške. Neke od radionica koje su se održale su: „Radionica za aktivno traženje posla“, „Kako osmisliti i provesti istraživanje u svrhu izrade seminarskog/diplomskog rada“ koja se održavala u prostorijama konferencijske dvorane Knjižnice FFZZG, „Trening uspješnog učenja“ te druge grupe podrške.

¹³Odsjek za psihologiju. Savjetovalište. URL: <http://psihologija.ffzg.unizg.hr/savjetovaliste> (10.06.2019.)

Slika 2. Početna stranica Savjetovaništa za studente Filozofskog Fakulteta u Zagrebu

- Studentsko savjetovanište Hrvatskog udruženja za bihevioralno-kognitivne terapije u Zagrebu

Ono što čini razliku kod ovakvog savjetovanja je znanstvena utemeljenost korištenih strategija, psihoedukacija studenata o njihovim problemima, postavljanje ciljeva i redovito praćenje napretka, rad na aktualnim i konkretnim problemima, aktivno sudjelovanje, samostalan rad i ograničen broj susreta. U radu sa studentima sudjeluju psiholozi s edukacijom bihevioralno – kognitivnih terapija, a za početak, student koji traži pomoć dolazi na individualan susret kako bi se odredio oblik rada koji je u skladu sa njegovim problemom. Savjetovanište organizira studentske grupe za učenje i individualne susrete. Grupe rade na principu programa od osam tjedana, gdje svaki tjedan ima svoju temu, a manje grupe ljudi se nalaze jednom tjedno po dva sata. U individualnom susretu naglasak se stavlja na problem koji su terapeut i student odredili kao glavni.¹⁴

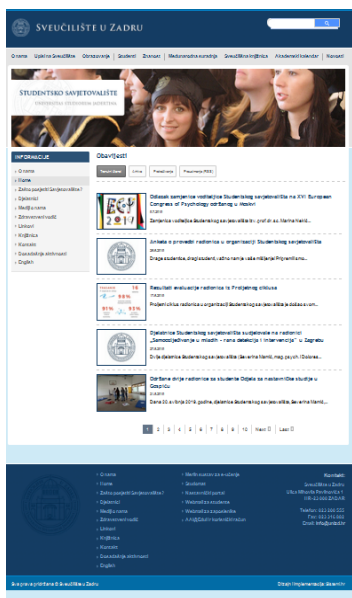
¹⁴Hrvatsko udruženje za bihevioralno-kognitivne terapije. Studentsko savjetovanište. URL: <http://cabct.hr/savjetovaliste/studentsko-savjetovaliste> (10.06.2019.)

Slika 3. Početna stranica Savjetovališta Hrvatskog udruženja za bihevioralno-kognitivne terapije u Zagrebu

- Studentsko savjetovalište, Sveučilište u Zadru

Savjetovalište je osnovano sa idejom pružanja pomoći i podrške studentima, a sve usluge individualnog i grupnog rada kao i edukativnih aktivnosti su besplatne. Uz ove usluge, pružaju pomoć i podršku studentima koji imaju zdravstvene probleme poput oštećenja vida i sluha, motoričke poremećaje, kronične bolesti, teškoće u učenju te psihičke bolesti. Na stranicama savjetovališta su prikazane sve aktivnosti organizirane od strane savjetovališta u svrhu pomoći i podrške studentima.¹⁵

Slika 4. Početna stranica Savjetovališta u Zadru

¹⁵ Sveučilište u Zadru. Savjetovalište URL: <http://www.unizd.hr/savjetovaliste> (10.06.2019.)

- Sveučilište Jurja Dobrila u Puli, psihološko savjetovališće

Aktivnosti koje se provode u savjetovalištu su individualni rad, grupni rad i fokus grupe, a djeluju od 2008. godine. Svojim studentima omogućuju edukaciju iz različitih područja kao što su komunikacijske i socijalne vještine, strategije učenja, organizacijske sposobnosti, a sve to u vrhu lakšeg i učinkovitijeg studiranja. Svoj rad temelje na načelima dostupnosti, otvorenosti, povjerljivosti i besplatnosti, a svoje usluge nude svim studentima Sveučilišta Jurja Dobrila kao i studentima drugih sveučilišta.¹⁶

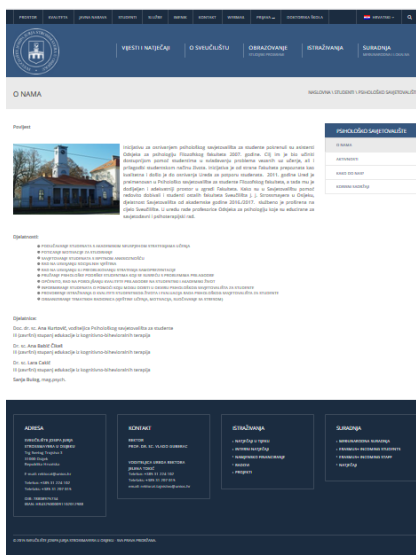
Slika 5. Početna stranica Savjetovališta u Puli

- Služba za profesionalno savjetovanje studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Asistenti Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta pokrenuli su ideju, 2007. godine, za osnivanjem studentskog savjetovališta. Cilj im je bio pomoći studentima da se snađu u novom okruženju kao i sa novim radnim zadacima. Djelatnosti kojima se bave su: podučavanje studenata sa akademskim neuspjehom strategijama učenja, poticanje motivacije za studiranjem, savjetovanje studenata koji pate od anksioznosti, rad na usvajanju socijalnih vještina, pružanje pomoći onima koji se susreću sa problemima prilagodbe, informiranje o tome kakvu pomoć mogu dobiti u savjetovalištu, provođenje istraživanja o kvaliteti studentskog života, evaluacija rada savjetovališta i organiziranje radionica.¹⁷

¹⁶ Sveučilište Jurja Dobrila u Puli. Psihološko savjetovališće za studente. URL: https://www.unipu.hr/studenti/psiholosko_savjetovaliste_za_studente (10.06.2019.)

¹⁷Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. O nama. URL: <http://www.unios.hr/studenti/psiholosko-savjetovaliste/o-nama/> (10.06.2019.)

Slika 6. Početna stranica Savjetovališta u Osijeku

- Studentski savjetovališni centar Sveučilišta u Dubrovniku

Pomoć pružaju studentima koji imaju problema sa učenjem, problema u komunikaciji sa drugima kao i onima koji su nezadovoljni sobom te onima koji imaju loše zdravstvene navike ili zdravstvene probleme. Njihovo je savjetovanje besplatno za sve studente koji traže pomoć, a kao glavno načelo ističu povjerljivost. Organiziraju individualna savjetovanja te razna tematska predavanja.

U sklopu psihološkog savjetovanja nude i profesionalno savjetovanje u kojem nude savjetovanje i podršku studentima u pripremi za tržište rada, a pomoć se temelji na individualnom savjetovanju, testovima interesa i organizaciji radionica, prezentaciji poslodavaca i međusobnom povezivanju te na stručnoj praksi. Neke od radionica koje su organizirane su: „Kako napisati životopis?“, „Kako se predstaviti poslodavcu?“ i sl.¹⁸

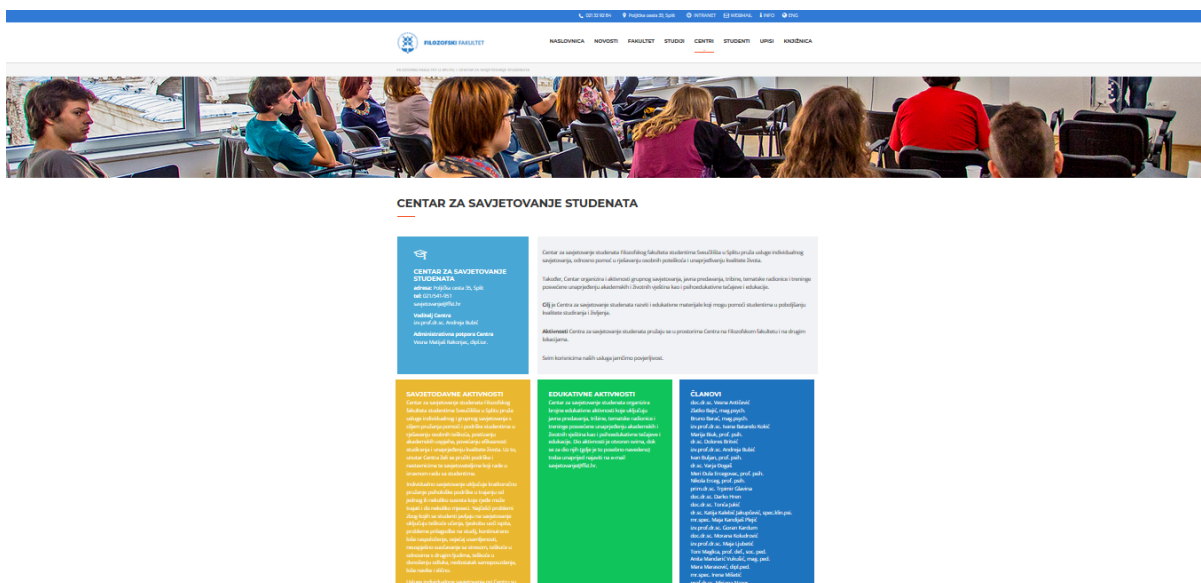
¹⁸ Sveučilište u Dubrovniku. Odjeli. URL: <http://www.unidu.hr/odjeli.php?idizbornik=673> (10.06.2019.)

Slika 7. Početna stranica Savjetovališta u Dubrovniku

- Centar za savjetovanje Filozofskog fakulteta u Splitu

Organiziraju individualna i grupna savjetovanja, različite tribine, javna predavanja, tematske radionice kao i treninge s ciljem unapređenja akademskih i životnih vještina. Osiguravaju povjerljivost, a pružaju podršku i nastavnicima i savjetovateljima. Pomoć i podrška su besplatni.¹⁹

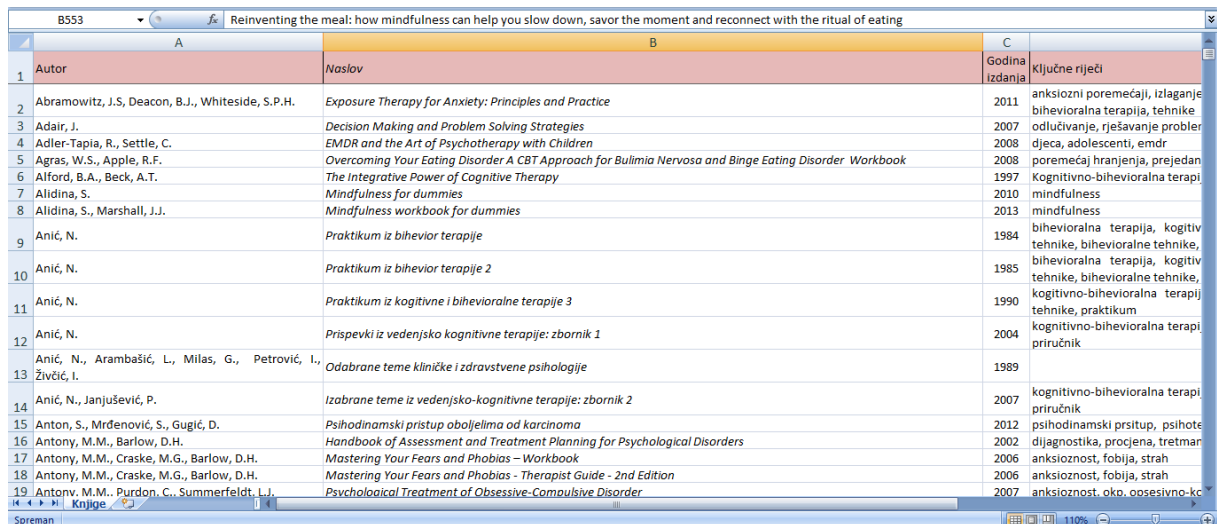

Slika 8. Početna stranica Savjetovališta u Splitu

¹⁹ Filozofski fakultet. Centar za savjetovanje studenata. URL: <https://www.ffst.unist.hr/centri/centar-za-savjetovanje-studenata/> (10.06.2019.)

Knjižnice unutar savjetovališta

Studentsko savjetovalište Hrvatskog udruženja za bihevioralno-kognitivne terapije u Zagrebu ima svoju knjižnicu, a posudba djela iz knjižnice je dopuštena samo članovima Udruženja. Također, na stranicama imaju izdvojen popis literature koja se nalazi u knjižnici, a popis se može preuzeti u Excel tablici.²⁰

A	B	C	
1	Autor	Naslov	Godina izdanja
2	Abramowitz, J.S, Deacon, B.J., Whiteside, S.P.H.	<i>Exposure Therapy for Anxiety: Principles and Practice</i>	2011
3	Adair, J.	<i>Decision Making and Problem Solving Strategies</i>	2007
4	Adler-Tapia, R., Settle, C.	<i>EMDR and the Art of Psychotherapy with Children</i>	2008
5	Agras, W.S., Apple, R.F.	<i>Overcoming Your Eating Disorder A CBT Approach for Bulimia Nervosa and Binge Eating Disorder Workbook</i>	2008
6	Alford, B.A., Beck, A.T.	<i>The Integrative Power of Cognitive Therapy</i>	1997
7	Alidina, S.	<i>Mindfulness for dummies</i>	2010
8	Alidina, S., Marshall, J.J.	<i>Mindfulness workbook for dummies</i>	2013
9	Anić, N.	<i>Praktikum iz bihevior terapije</i>	1984
10	Anić, N.	<i>Praktikum iz bihevior terapije 2</i>	1985
11	Anić, N.	<i>Praktikum iz kognitivne i bihevioralne terapije 3</i>	1990
12	Anić, N.	<i>Prispevki iz vedenjsko kognitivne terapije: zbornik 1</i>	2004
13	Anić, N., Arambašić, L., Milas, G., Petrović, I., Živčić, I.	<i>Odabrane teme kliničke i zdravstvene psihologije</i>	1989
14	Anić, N., Janjušević, P.	<i>Izabrane teme iz vedenjsko-kognitivne terapije: zbornik 2</i>	2007
15	Anton, S., Mrđenović, S., Gugić, D.	<i>Psihodinamski pristup oboljelima od karcinoma</i>	2012
16	Antony, M.M., Barlow, D.H.	<i>Handbook of Assessment and Treatment Planning for Psychological Disorders</i>	2002
17	Antony, M.M., Craske, M.G., Barlow, D.H.	<i>Mastering Your Fears and Phobias - Workbook</i>	2006
18	Antony, M.M., Craske, M.G., Barlow, D.H.	<i>Mastering Your Fears and Phobias - Therapist Guide - 2nd Edition</i>	2006
19	Antony, M.M., Purdon, C., Summerfeldt, L.J.	<i>Psychological Treatment of Obsessive-Compulsive Disorder</i>	2007

Slika 9. Primjer popisa literature u Excel tablici.

Komunikaciju između knjižnice i savjetovališta vidimo kroz aktivnosti koje su održane u prostorijama Gradske knjižnice Zadar poput:

- „Susret volontera u Gradskoj knjižnici Zadar“ (5.12.-8.12.2012.),
- „Edukacija na temu potpore studentima s invaliditetom“ (03.05.2012.),
- „Komunikacija sa slijepim i slabovidnim osobama“ (25.11.2011.),
- „Psihološki zaštitni faktori kod akutnih leukemija i malignih limfoma“ (24.11.2011.),
- „Predstavljanje knjiga na području imago terapije“ (11.2.2011.),
- „How Yes No“ (17.1.2011.)
- „How Yes No“ (17.02.2010.)

²⁰ Hrvatsko udruženje za bihevioralno-kognitivne terapije. Knjižnica. URL: <http://cabct.hr/edukacija/knjižnica> (10.06.2019.)

Imaju izdvojenu knjižnicu unutar savjetovališta, a na stranicama su je podijelili u tri kategorije: popis knjiga, popis časopisa i popis radova. Djela su prikupili uz pomoć donacije, a pravila posudbe vrijede kao i u Sveučilišnoj knjižnici.²¹

²¹ Sveučilište u Zadru. Sveučilište u Zadru. Knjižnica. URL: <http://www.unizd.hr/savjetovaliste/knjiznica> (10.06.2019.)

Istraživanje

Metoda

Istraživanje smo proveli koristeći metode analize sadržaja i anketnog upitnika. Analizirali smo mrežne stranice navedenih studentskih savjetovališta u Zagrebu, Zadru, Puli, Osijeku, Dubrovniku i Splitu. Anketa je provedena u Studentskom Savjetovalištu u Zadru.

Anketni listić

1. Postoji li određena građa?
Da Ne Potrebno doraditi
2. Je li građa dostupna?
Da Ne Potrebno doraditi
3. Daje li se na korištenje?
Da Ne Potrebno doraditi
4. Postoji li evidencija o korištenju građe?
Da Ne Potrebno doraditi
5. Prikuplja li ustanova građu?
Da Ne Potrebno doraditi
6. Čuva li građu?
Da Ne Potrebno doraditi
7. Sređuje li građu/zbirku?
Da Ne Potrebno doraditi
8. Je li građa klasificirana?
Da Ne Potrebno doraditi
9. Postoji li signatura?
Da Ne Potrebno doraditi
10. Postoji li katalog te građe?
Da Ne Potrebno doraditi
11. Je li knjižnica povezana sa glavnom/centralnom knjižnicom?
Da Ne Potrebno doraditi

Uzorak

Uzorak istraživanja su studentska savjetovališta u Hrvatskoj. A to su: Centar za savjetovanje i podršku studentima (CSPS) Sveučilišta u Zagrebu, Savjetovanište za studente Filozofskog Fakulteta u Zagrebu, Studentsko savjetovanište Hrvatskog udruženja za bihevioralno-kognitivne terapije u Zagrebu, Studentsko savjetovanište Sveučilišta u Zadru, Psihološko savjetovanište Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, Služba za profesionalno savjetovanje studenata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Studentski savjetovanišni centar Sveučilišta u Dubrovniku, Centar za savjetovanje Filozofskog fakulteta u Splitu.

Rezultati

Analiza sadržaja web stranica studentskih savjetovaništa pokazala je da savjetovanište u Zadru i savjetovanište Hrvatskog udruženja za bihevioralno-kognitivne terapije u Zagrebu imaju određenu poveznicu sa knjižnicom. Studentsko savjetovanište u Zadru ima svoju knjižnicu čiji je popis djela prikazan i na web stranici savjetovaništa, kao i savjetovanište u Zagrebu. Komunikacija između knjižnice i savjetovaništa ogleda se i u aktivnostima koje su pod organizacijom savjetovaništa u Zadru, a održavale su se u Gradskoj knjižnici Zadar.

Putem anketnog listića provedenog u Studentskom Savjetovaništu u Zadru saznali smo da u savjetovaništu postoji određena knjižnična građa koja je dostupna korisnicima i daje se na korištenje, ali uglavnom psiholozima unutar savjetovaništa jer je riječ o specijalnoj građi. Evidencija o posudbi se vodi kroz bilježnicu, a građa se nabavlja narudžbom u središnjoj knjižnici. Zbirka se ne sređiva i nije klasificirana, a čuva se na policama. Knjige imaju signaturu, a popis zbirke se nalazi na web stranici Savjetovaništa kao svojevrsni katalog. S obzirom na sve navedeno možemo zaključiti da Savjetovanište ima svoju knjižnicu koja je, također, povezana sa Sveučilišnom knjižnicom u Zadru.

Zaključak

Da bismo proveli istraživanje bilo je potrebno utvrditi što su knjižnice, što sve čini knjižnični fond kao i što su studentska savjetovališta, kome su najmijenjena te kakvu pomoć nude. Knjižnice kao mjesto na kojem se čuvaju knjige predstavljaju izvor znanja. Znanje svakom pojedincu pruža osjećaj sigurnosti, što je upravo cilj biblioterapije. Glavna ideja je kroz priču upoznati pojedinca sa raznim oblicima ljudskog ponašanja, okolnostima s kojima se ne susreće često, a kao rezultat javlja se prilagodba ponašanja u određenim situacijama. U literaturi se navodi primjer da je posao knjižničara u školskim knjižnicama uvesti djecu u priču koja je u okvirima onoga o čemu uče kako bi mogli razmjenjivati znanja i iskustva te se lakše suočiti sa problemom. Pojedinaac se kroz priču stavlja u određene uloge i okruženja što mu pomaže upoznati samoga sebe te produbiti vlastita razmišljanja.

Studentska savjetovališta su osnovana sa ciljem pružanja psihološke pomoći studentima kao i svim djelatnicima unutar obrazovnog procesa. Savjetovanje je proces koji potiče na razmišljanje o vlastitim vrijednostima, a savjetnik je osoba koja bi trebala stvoriti ugodno okruženje te pomoći pojedincu pronaći najbolje rješenje problema. Upravo to čini poveznicu biblioterapije i svjetovališta. Ideja da pojedinac upozna samog sebe, svoj vrijednosti sustav, preuzme odgovornost za vlastite postupke, spozna okolinu oko sebe i u skladu s tim rješava prepreke.

Istraživanje je pokazalo da savjetovalište u Zadru i Zagrebu ima vlastitu knjižnicu čiji je katalog prikazan na njihovim web stranicama, dok je savjetovalište u Zadru izašlo izvan svojih okvira te su određene aktivnosti održane u Gradskoj knjižnici Zadar.

Putem ankete smo saznali da zadarsko savjetovalište ima vlastitu knjižnicu u kojoj se uglavnom nalazi stručna literature koju koriste djelatnici savjetovališa. Moguća je posudba i drugim korisnicima, a evidencija se vodi samo kroz bilježnicu. Knjižnični fond proširuju nabavom građe u središnjoj knjižnici, a obavijest o građi je prikazana i na web stranici. Na klasifikaciji, sređivanju i stručnoj obradi građe bi se moglo poraditi, kao i samoj zaštiti građe s obzirom da su knjige složene na polici jedna na drugoj.

Literatura

1. Corey, Gerald. Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2004.
2. Filozofski fakultet. Centar za savjetovanje studenata. URL: <https://www.ffst.unist.hr/centri/centar-za-savjetovanje-studenata/> (10.06.2019.)
3. Hrvatsko udruženje za bihevioralno-kognitivne terapije. Studentsko savjetovalište. URL: <http://cabct.hr/savjetovaliste/studentsko-savjetovaliste> (10.06.2019.)
4. Hrvatsko udruženje za bihevioralno-kognitivne terapije. Knjižnica. URL: <http://cabct.hr/edukacija/knjiznica> (10.06.2019.)
5. Kaaland, Christie. Emergency Preparedness and Disaster Recovery in School Libraries. Libraries Unlimited.
6. Odsjek za psihologiju. Savjetovalište. URL: <http://psihologija.ffzg.unizg.hr/savjetovaliste> (10.06.2019.)
7. Stipčević, Aleksandar. Povijest knjige. Zagreb: Matica Hrvatska, 2005.
8. Stipanov, Josip. Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj. Zagreb: Školska knjiga, 2015.
9. Sveučilište u Zadru. O nama. URL: <http://www.unizd.hr/savjetovaliste/o-nama> (10.06.2019.)
10. Sveučilište u Zagrebu. Centar za savjetovanje i podršku studentima. URL: <http://www.unizg.hr/studiji-i-studiranje/podrska-studentima/centar-za-savjetovanje-i-podrsku-studentima/> (10.06.2019.)
11. Sveučilište u Zadru. Savjetovalište URL: <http://www.unizd.hr/savjetovaliste> (10.06.2019.)
12. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. Psihološko savjetovalište za studente. URL: https://www.unipu.hr/studenti/psiholosko_savjetovaliste_za_studente (10.06.2019.)
13. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. O nama. URL: <http://www.unios.hr/studenti/psiholosko-savjetovaliste/o-nama/> (10.06.2019.)
14. Sveučilište u Dubrovniku. Odjeli. URL: <http://www.unidu.hr/odjeli.php?idizbornik=673> (10.06.2019.)
15. Sveučilište u Zadru. Sveučilište u Zadru. Knjižnica. URL: <http://www.unizd.hr/savjetovaliste/knjiznica> (10.06.2019.)
16. Tadić, Katica. Knjižnice i društvo. URL: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/pog1.htm#1> (10.06.2019.)

Working on Yourself: Meeting Library and Counseling

Abstract

The purpose of the paper is to investigate whether libraries and student counseling centers are connected, and if so, how. The theoretical part explains what libraries are, what is stored in them and what are their main tasks. The role of the student counseling center and a brief description of the counseling center in Croatia are also presented. Since the book is closely related to the notion of bibliotherapy, we explained how and for what purposes it was used.

The Student Counseling Center in Zadar was surveyed and the content analysis method was used for counseling centers in Zagreb, Pula, Osijek, Dubrovnik and Split.

Keywords: library, bibliotherapy, student counseling